

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Van College van B&W

Onderwerp **Effecten Maartbrief 2022 over Gemeentefonds**

Datum 12 mei 2022

Ons kenmerk U22.02205

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Op 6 april 2022 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) de Maartbrief 2022 gepubliceerd als voorloper op de Meicirculaire 2022 Gemeentefonds. Deze brief informeert gemeenten over de belangrijkste maatregelen van het landelijk coalitieakkoord, zoals dat is gepresenteerd op 15 december 2021, die betrekking hebben op het gemeentefonds. Het betreft met name de ontwikkeling van het accres en de opschalingskorting vanaf 2023. Daarnaast geeft deze brief een indicatie van het bedrag dat gemeenten ontvangen van het geld dat het kabinet beschikbaar heeft gesteld om in 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Ook wordt bericht over de financiële implicatie van de nieuwe verdeling (herijking) van het gemeentefonds per 1 januari 2023.

De financiële effecten voor Lansingerland worden in deze brief gepresenteerd. Tot slot van deze brief vermelden we de onbenutte belastingcapaciteit voor wat betreft de OZB-heffing op woningen en niet-woningen op basis van de recent openbaar gemaakte COELO-atlas.

Opmerking vooraf

Het is niet gebruikelijk dat de minister van BZK tussen formele circulaires in cijfermatige informatie verstrekt over de algemene uitkering van het gemeentefonds per gemeente, maar omdat de Meicirculaire 2022 begin juni a.s. pas beschikbaar komt en gemeenten nu bezig zijn met vorming van colleges en coalitieprogramma's, wil de minister de gemeenten tussentijds informeren. Nadrukkelijk vermeldt de brief dat het om indicaties van cijfers gaat; pas bij de Meicirculaire 2022 - dus na de Voorjaarsnota besluitvorming van het kabinet- is er sprake van definitieve cijfers (dit is met name relevant voor het accres).

De informatie uit de Maartbrief 2022 zullen wij verwerken in de Kadernota 2023.

Bevolkingsaantallen

Voor alle ontwikkelingen in de Maartbrief 2022 (accres, opschalingskorting, energietoeslag en herijking gemeentefonds) geldt dat er per jaarschijf met een bedrag per inwoner wordt gerekend. Daarom kijken we naar de bevolkingsprognose van Lansingerland. In onderstaand overzicht staan de verwachte inwonersaantallen voor de komende 4 jaar. Overigens is het geprognostiseerde aantal voor 2023 ten opzichte van de uitgangspunten begroting 2022 ongewijzigd; voor de latere jaren gaat het om neerwaartse bijstelling van 600 in 2024 en opwaarts met 400 in de jaren daarna.

Inwonersaantallen	2023	2024	2025	2026
Bevolkingsprognose 2021*	65.900	67.000	69.500	70.600

* De aantallen komen uit het bevolkingsprognose onderzoek 2021 (T21.08544), jaarlijks uitgevoerd door team RES.

Financiële effecten per inwoner

In onderstaand overzicht staat het effect (bedrag in €'s) per inwoner bij elke ontwikkeling zoals die is genoemd in de maartbrief.

Bedrag per inwoner in €'s	2022	2023	2024	2025	2026
Accres		34	63	71	33
Opschalingskorting		16	22	27	27*
Toeslag energiekosten	14				
Herijking gemeentefonds		-7,5	-22,5	-37,5	-37,5

* Het kabinet heeft nog geen uitspraken gedaan over het schrappen van de opschalingskorting in 2026. We gaan echter uit van het structureel schrappen van de opschalingskorting, waardoor ook in 2026 een voordeel ontstaat. Dit is conform advies van de VNG.

Deze bedragen per inwoner leiden vooralsnog tot een substantieel positief effect op de algemene uitkering van Lansingerland. Nogmaals, in de maartbrief wordt gesproken over 'indicatieve bedragen'; in de Meicirculaire 2022 zullen de definitieve bedragen bekend worden gemaakt. Het kan dus zijn dat er nog aanpassingen volgen. De compensatie voor energiekosten heeft alleen betrekking op 2022 en is daarmee incidenteel van aard.

Financiële effecten

Voor de ontwikkeling van het accres (groei omvang Gemeentefonds), opschalingskorting (eerder ingeboekte bezuiniging op Gemeentefonds die wordt teruggedraaid), toeslag energiekosten (in 2022 te ontvangen compensatie voor inwoners met de laagste inkomens) en de herijking Gemeentefonds (effecten stelselwijziging) geven we de financiële effecten.

Ontwikkeling accres in €'s	2023	2024	2025	2026
Effect o.b.v. aantal inwoners	2.240.600	4.221.000	4.934.500	2.329.800

Wij beschouwen het financiële effect als gevolg van de ontwikkeling van het accres als een voorschot op de algemene uitkering zoals die in de Meicirculaire 2022 bekend wordt gemaakt.

Opschalingskorting in €'s	2023	2024	2025	2026
Effect o.b.v. aantal inwoners	1.054.400	1.474.000	1.876.500	1.906.200

De ingeboekte korting op het Gemeentefonds (opschalingskorting) wordt teruggedraaid voor de duur van de kabinetsperiode die in principe tot en met 2025 loopt. Het kabinet heeft zich niet uitgesproken over het jaar 2026. Conform het advies van de VNG gaan wij er van uit dat de opschalingskorting in 2026 niet opeens wel weer van toepassing is.

Toeslag energiekosten in €'s	2022
Eénmalig in 2022 o.b.v. aantal inwoners	910.000
Te besteden aan specifiek doel	-910.000
Effect op begrotingssaldo	0

Het is aan de gemeente om de te ontvangen toeslag voor toegenomen energiekosten in 2022 uit te keren, waarbij rekening moet worden gehouden met de extra uitvoeringskosten. Als het compensatiebedrag ontoereikend blijkt te zijn voor de specifieke situatie in Lansingerland, dan zullen wij uw raad in de Zomerrapportage 2022 om aanvullend budgettaire ruimte vragen.

Herijking gemeentefonds in €'s	2023	2024	2025	2026
Effect o.b.v. aantal inwoners	-494.250	-1.507.500	-2.606.250	-2.647.500

De herijking van het gemeentefonds leidt tot een nadelig effect in de begroting.

Relevante effecten, niet genoemd in de maartbrief

Wij merken op dat in de maartbrief niet gerept wordt over de mogelijke extra korting (€ 500 miljoen) in relatie tot de hervormingsagenda jeugdzorg. We gaan er vooralsnog van uit dat de resterende 25% van de toegekende compensatie voor de kosten jeugdzorg vanaf 2023 wel wordt uitgekeerd. Ook komt het effect van de fors gestegen inflatie niet aan de orde; het is nog maar de vraag of het nu genoemde accres per saldo zal leiden tot een financiële verbetering (de 'koek' wordt wel groter, maar ook een stukje dunner (i.c. minder koopkracht)).

Voorts zijn er bij de Voorjaarnota van het Rijk nog diverse grote aanpassingen te verwachten, zoals de extra uitgaven als gevolg van de oorlog in Oekraïne, meer budget voor defensie, koppeling AOW en indexering kinderbijslag, reparatie vermogensrendementsheffing, etc. Het is dan nog maar de vraag of het kabinet vasthoudt aan haar eigen uitgavenkaders (tekortnorm) en welk effect dat zal hebben op de omvang van het Gemeentefonds. De Meicirculaire 2022 zal daar duidelijkheid over moeten geven. Er resteren dus nog wel aanzienlijke onzekerheden.

COELO-atlas lokale lasten 2022

Tot slot informeren wij u over de recent gepubliceerde COELO-atlas lokale lasten 2022. Deze 'atlas' bevat veel bruikbare informatie over de lokale lasten per gemeente. Uit de cijfers 2022 blijkt dat de OZB-tarieven 2022 voor Lansingerland nog onder het landelijk gemiddelde liggen. Dat verschil wordt de onbenutte belastingcapaciteit genoemd en een indicatie daarvan is als volgt:

	Lansingerland	Landelijk gemiddelde	Onbenutte belastingcapaciteit
OZB woningen	0,0896%	0,0978%	9,15%
OZB niet-woningen	0,4625%	0,5209%	12,63%

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mickel Beckers
Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester